

## **Zielona moda - zrównoważony sektor TCLF poprzez patenty i innowacje**

Nowe technologie w modzie (*FashTech*) oraz zrównoważone praktyki mogą zrewolucjonizować sektor tekstyliów, odzieży, skóry i obuwia (TCLF). Celem projektu jest zrozumienie, jak innowacje w modzie mogą wesprzeć realizację celów zrównoważonego rozwoju (SDGs) i jak obowiązujące prawo patentowe mogą wesprzeć lub utrudnić ten proces. Analiza obejmie przepisy prawa polskiego, porównując je z regulacjami wybranych krajów UE, Brazylii, Australii i USA, by zidentyfikować najlepsze praktyki.

Program Unii Europejskiej na rok 2030 zakłada, że tekstylia będą trwałe, podlegać recyklingowi, lub wykonane z materiałów pochodzących z recyklingu, wolne od szkodliwych substancji oraz produkowane w sposób społecznie i środowiskowo odpowiedzialny. Ochrona i wspieranie innowacji poprzez prawa własności intelektualnej (IPR) jest kluczowe dla realizacji tej wizji. Powstaje pytanie, w jakim stopniu obecne ramy prawa patentowego wspierają zrównoważone praktyki oraz jak lepiej dostosować ochronę prawną do ekonomicznej wartości zrównoważonej mody. Dodatkowo, uwagi wymaga, że patenty mogą zwiększyć wartość produktów regionalnych, wesprzeć lokalne gospodarki oraz promować zarządzanie środowiskowe TCLF.

Pomimo znaczących postępów technologicznych w przemyśle odzieżowym, które zaowocowały większą liczbą patentów i projektów skoncentrowanych na ochronie środowiska, obecne ramy prawne często nie stymulują skutecznie ani wystarczająco zrównoważonych innowacji. Należy ocenić efektywność IPRs w promowaniu zrównoważonej mody, by wypełnić lukę między ujęciem ekonomicznym i oczekiwaniem rynkowym a ochroną prawną.

TCLF stoi w obliczu poważnych wyzwań środowiskowych i społecznych, takich jak nadmierne zużycie wody, toksyczne chemikalia, wyzysk pracowników i ogromne generowanie odpadów. Cele zrównoważonego rozwoju stanowią drogowskaz do rozwiązania tych problemów. Obserwacje wskazują nadto na rosnące preferencje młodszych konsumentów do produktów zrównoważonych, co prowadzi do przejścia od konsumpcji ilościowej do jakościowej. Ten trend, wzmocniony przez postępy w *FashTech* oraz wzrost zrównoważonych praktyk podczas pandemii COVID-19, podkreśla potrzebę solidnych ram prawnych wspierających zrównoważone innowacje.

Analiza obejmie kompleksowo wiele powiązanych aspektów. Zbadana zostanie ewolucja terminologiczna od "technologii odzieżowej" do *FashTech* i jej implikacje dla badań nad własnością intelektualną. Zbadane zostaną inicjatywy, rekomendacje oraz regulacje prawne dotyczące SDGs w sektorze TCLF. Dodatkowo, projekt przeanalizuje wpływ prawa patentowego na praktyki gospodarki obiegu zamkniętego, takie jak recykling i upcykling. Analiza obejmie także rolę patentów w ochronie technologii przyjaznych dla środowiska oraz ich znaczenie w promowaniu zrównoważonej mody. Ustali się, jak zielone patenty wyróżniają i chronią zrównoważone marki. Zostanie także uwzględniony wpływ licencyjnych modeli otwartych na przejrzystość i współpracę międzynarodową w TCLF.

Nadto, zdefiniowana zostanie rola patentów w promowaniu specyficznych dla regionów produktów zrównoważonej mody oraz odpowiedzialność prawną związaną z SDGs i greenwashingiem. Ostatecznie projekt ma na celu zidentyfikowanie rozwiązań prawnych, które zachęcają do innowacji w zrównoważonym TCLF i ocenę ich skuteczności.

Projekt sugeruje, że obecne przepisy polskie i europejskie nie wspierają wystarczająco ani nie chronią innowacji w zrównoważonej modzie z powodu braku przejrzystych ram prawnych, co prowadzi do rozdziewięku między normami prawnymi, oczekiwaniami rynkowymi a innowacjami. Celem jest zaproponowanie ulepszeń prawnych, które wspierają przejście sektora TCLF na zrównoważone praktyki, integrując ekologiczny styl życia, społeczną odpowiedzialność biznesu i odpowiedzialne trendy konsumpcyjne. Rezultatem tych badań będzie przygotowanie serii artykułów w języku angielskim, które zostaną opublikowane w renomowanych, ogólnodostępnych międzynarodowych czasopismach naukowych. Publikacje te pomogą podkreślić rolę patentów w poprawie pozycji rynkowej poprzez transformacje zrównoważone. Dostarczą cennych informacji o tym, jak skuteczna ochrona prawna może napędzać innowacje i wspierać przyjęcie zrównoważonych praktyk w przemyśle modowym.